

Lector univ. dr. Carmen TODICĂ

---

*STATUTUL JURIDIC ȘI PUTERILE
ADMINISTRATORULUI
ÎN SOCIETATEA COMERCIALĂ*

Lector univ. dr. Carmen TODICĂ

**STATUTUL JURIDIC
ȘI PUTERILE
ADMINISTRATORULUI
ÎN SOCIETATEA COMERCIALĂ**

Universul Juridic

București

-2011-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2011, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA
AUTORULUI ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE
INTERIORUL ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TODICĂ, CARMEN

**Statutul juridic și puterile administratorului în societatea
comercială / lector univ. dr. Carmen Todică. - București :**

Universul Juridic, 2011

Bibliogr.

ISBN 978-973-127-630-4

347.72.031(498)(094)

REDACȚIE:

tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0732.320.665**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL

telefon: **021.314.93.15; 0726.990.184**

DISTRIBUȚIE:

tel./fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

COMENZI ON-LINE,

CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%

CUVÂNT ÎNAINTE

În contextul alinierii legislației interne la aquis-ul comunitar, al implementării principiilor de guvernare corporativă în dreptul intern, al numeroasele modificări legislative survenite în ultimi ani în domeniul societar, precum și introducerea pe scena dreptului românesc a unui nou sistem de administrare a societății pe acțiuni (sistemul dualist) cu noi „protagoniști”: directoratul și consiliul de supraveghere și reguli diferite de numire, componență, atribuții, se impunea reevaluarea statului juridic al administratorului, a poziției pe care acesta o deține în societatea comercială. Aceasta cu atât mai mult cu cât, dispozițiile noului Cod civil – Legea nr. 287/2009 reconfigurează natura raporturilor juridice dintre administrator și persoana juridică (societatea comercială) cu importante implicații asupra răspunderii juridice a acestuia față de societate, dar mai ales față de terți.

În acest cadru legislativ, în demersul întreprins am încercat să găsim răspunsul la întrebarea esențială și anume calitatea în care administratorul acționează în raporturile cu societatea și în raporturile cu terții – mandatar sau organ al societății?

Având ca punct de referință practica la nivel comunitar și soluțiile din jurisprudența internă, precum și dispozițiile noului Cod civil, contrar majorității doctrinei, apreciem că administratorul nu este un simplu mandatar, ci chiar un organ al societății. Regulile mandatului guvernează numai raporturile dintre societatea și administratorul său, și exclud abilitatea administratorului de a reprezenta societatea în relațiile cu terții, propunând astfel o concepție modernă asupra poziției juridice a administratorului, ce acționează într-o triplă calitate de mandatar, dar și de organ și reprezentant al societății.

Din această triplă perspectivă - de mandatar, organ și reprezentant legal - am redefinit și „funcțiile (puterile) încredințate” administratorului societății comerciale.

Autoarea

ABREVIERI

B.J.	– Buletinul Jurisprudenței
B.C.	– Buletinul Casației
B.C.A.	– Buletinul Curții de Apel
C.D.	– Culegere de decizii
C.J.	– Curierul Judiciar
C.P.J.	– Culegere de practică judiciară
C.S.J.	– Curtea Supremă de Justiție
C.A.	– Curtea de Apel
C.C.	– Curtea Constituțională
C. com.	– Codul Comercial
C. civ.	– codul civil
C. pen.	– Codul penal
C. proc. civ.	– Codul de procedură civilă
C. proc. pen.	– Codul de procedură penală
D.C.C.	– Decizia Curții Constituționale
Dec.	– decizie
ed.	– ediția
Ed.	– editura
ÎCCJ	– Înalta Curte de Justiție și Casație
M. Of.	– Monitorul Oficial
RDC	– Revista de Drept Comercial
RDP	– Revista de Drept Penal
RRDA	– Revista Română de Dreptul Afacerilor
RRDM	– Revista Română de Dreptul Muncii
RRDJ	– Revista Română de Dreptul Jurisprudenței
PR	– Pandectele Române
Trib. Buc.	– Tribunalul București
Trib. Jud.	– Tribunalul județean
Sent.	– sentință

secț. civ.	– secția civilă
secț. com.	– secția comercială
secț. cont. adm.	– secția de contencios administrativ
secț. pen.	– secția penală
s.n.	– sublinierea noastră

SUMMARIES OF THE THESIS CHAPTERS

Throughout this thesis we have been trying to offer a vast overview of the complex area of the company administrator's position and powers. Essentially, the thesis is a reflection on the controversial doctrine opinions, „doubled” by the solutions offered by the legal instances, which are as recent as possible (including the appeals in the law interest regarding some problems related to the administrator, without unitary solutions in practice, as well as the decisions of the Constitutional Court regarding some unconstitutionality exceptions of the law texts interconnected with the analysed domain), also offering the solution we have considered adequate.

In **Chapter I** the notion „company administration” has been analysed, the necessity of defining this concept being resulted from the inconsequence of the legislator, which in some law texts refers to the „company administration”. The thesis presents both the European Union Directives and the principles of corporate administration related to the administration domain, and the evolution of the internal legislative framework regarding the company administration; moreover it also presents the modality in which the European regulations have been implemented in the Companies Law no. 31/1990.

Additionally, we have considered the special characteristics of the company administration regulated by Law no. 31/1990, republished with further modifications, including the details related to both administration systems – unitary and dualist – specific to the joint stock company, as well as the characteristics of the European company administration.

The company „administrator” conceptual framework is presented in **Chapter II**. This chapter begins with the explanation of the notion

„administrator”, having as starting point its different meanings, i.e.: administrator de facto, director, administration council president, general director, manager, managing body; this chapter also proposes a discrimination between the company administrator and the executive directors.

Simultaneously, there are also presented the legal conditions regarding the administrator appointment as natural persona (capacity, citizenship, respectability, independence) and as legal body (capacity and legal state), the conditions regarding the company administration and representation duties, as well as the debatable issue concerning the interdiction of the cumulative positions as administrator and employee. The chapter ends with the presentation of some aspects of compared law regarding the analyses elements which define the French companies administrator (appointment conditions, cumulative mandates, cumulative functions of administrator and employee).

The legal character of the relation between the administrator and the company is analysed in **Chapter III**. The Thesis presents both the doctrine and legislative evolution of the legal relation between the administrator and the administered company. Therefore, the two doctrine theories regulating this relation nowadays are presented: The Classical Theory of the Common Right Mandate and The Theory of Legal Representation. From a legislative point of view, there are analysed the provisions in the Commercial Code, the initial provisions of the Companies Law and its subsequent modifications, including those stipulated in the Labour Code, in order to create an overview of the current legislative, doctrinal and jurisprudential framework. Considering all these aspects, in order to define the legal liability type, it has been considered crucial to find the answer for one of the essential questions: with is the function of the administrator in the relation with the company and the third parties – proxy or company representative? The thesis answers this question, proving that the administrator is not just a simple proxy, but a company representative, and the mandate rules only regulate the relation between the company and its administrator, and exclude the administrator power of representing the company for third parties. In this case, the proposed modern concept

shall apply, i.e.: the administrator legal state – company representative and legal representative.

At the same time, the legal double character is emphasised – both the contractual and legal character of the administrator, and the character of the relation between the company and its administrator when the administrator does not have any representing powers.

A clear definition of the legal relation between the administrator and the company has essential implications for the legal liability of the administrator for the company, and especially for the third parties; these implications are presented in details at the end of this chapter.

Chapter IV refers to the duties (powers) of the company administrator. At first, „the assigned functions” are defined, taking into consideration the administrator double function – company representative and legal representative, and subsequently there are analysed the administration power (internal administration) and the company representation (ways of assigning it, content, the possibility of transferring /delegating duties with implications for the administrator liability), as well as the concept of „company legal representative”.

Besides the administration and company representation duties, the administrator has got also a series of duties delegated by the stakeholders’ extraordinary general meeting. An important element of this chapter is the analysis of the duties assigned to the administration council and the director by the stakeholders’ extraordinary general meeting. The limits and the special characteristics of this delegation are relevant, at the same time clarifying the objective of the delegation and the duties of the administration representatives, i.e.: the **decision-making competence** regarding the social headquarter change, the company activity object change and the majority of the capital stock decision-making competence, and not only the simple „*execution of these duties*”, according to the provisions of the law.

The aspects of compared law regarding the administration are distinctly presented in a different chapter, **Chapter V**, but also sequentially, throughout the thesis, aiming at many problems which haven’t been regulated by the Romanian legislation.

At the end of the thesis the **CONCLUSIONS and the Proposals of „de lege ferenda”** are defined, with the mention that a series of proposals of „de lege ferenda” have been made throughout the thesis, where possible, related to a personal consideration, or to some legislative inconsistencies, followed by the corresponding reflections on the respective legal provisions.

CAPITOLUL I

CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND ADMINISTRAREA SOCIETĂȚII COMERCIALE

Secțiunea I

Cadrul conceptual al administrării societății comerciale

Administrarea reprezintă o formă de exercitare a atributelor dreptului de proprietate societară (posesie, folosință și dispoziție asupra fondului de comerț și a celorlalte elemente ale patrimoniului)¹ în vederea atingerii obiectului și scopului pentru care a fost constituită societatea.

Conceptul de administrare nu trebuie redus doar la sfera actelor de administrare a patrimoniului societății comerciale. În realitate, administrarea societății constă în ***„îndeplinirea actelor necesare în vederea realizării scopului societății, deci inclusiv a unor acte de dispoziție, dacă acesta se referă la bunuri destinate a fi vândute și se circumscriu operațiunilor curente ale societății”***². Mai exact, administrarea presupune încheierea tuturor categoriilor de acte juridice în legătură cu bunurile societății, atât acte de administrare cât și de conservare, precum și acte de dispoziție.

Activitatea de administrare a societății este realizată de un organ distinct, ce îndeplinește operațiunile curente de înfăptuire a obiectului societății și o reprezintă în raporturile cu terții. Într-o societate comercială, deși voința societară se formează în cadrul adunării generale a

---

¹ A. Țiclea, C. Bîrsan, M. Toma, I. Suceavă, V. Erdei, M. Sticlaru, *Societățile comerciale de la A la Z*, Casa de editură și presă „Șansa S.R.L.”, București, 1999, vol. I, p. 409.

² Fr. Deak, St. Cârpenaru, *Contracte civile și comerciale*, Ed. Atlas-Lea, București, 1994, p. 240.

asociațiilor, respectiv a acționarilor, punerea în aplicare a acestei voințe (materializarea voinței societare), revine administratorilor.

Dacă „administrarea” reprezintă o formă de exercitare a atribuțiilor dreptului de proprietate societară, prin urmare, administratorul societății comerciale este persoana care are exercițiul dreptului de proprietate societară, putând întreprinde orice act sau operațiune necesară realizării obiectului de activitate al societății, cu excepția restricțiilor arătate în actul constitutiv¹.

Legea societăților comerciale conține norme juridice diferite, cu privire la problematica administrării, în funcție de tipul de societate comercială. Dar înainte de a analiza activitatea de administrare și organul care o desfășurează, se impune să enunțăm formele societare reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările ulterioare². Potrivit art. 2 din legea menționată, societatea comercială poate îmbrăca una din următoarele forme juridice: „a) societate în nume colec-

---

¹ Gh. Piperea, *Obligațiile și răspunderea administratorilor*, Ed. All Beck, București, 1998, p. 4.

² Legea societăților comerciale republicată în M. Of. nr. 1066/17.11.2004, modificată prin Legea nr. 441/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale republicată și a Legii nr. 26/1990 privind Registrul Comerțului republicată (M. Of. nr. 955/28.11.2006); OUG nr. 82/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale și a altor acte normative incidente, (M. Of. nr. 446/2007); OUG nr. 52/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale și pentru completarea Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului (M. Of. nr. 333/30.04.2008); Legea nr. 88/2009 privind aprobarea OUG nr. 82/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale și a altor acte normative (M. Of. nr. 246/14.04.2009); OUG nr. 43/2010 pentru modificarea unor acte normative în vederea reducerii sau simplificării administrative a unor autorizații/ avize/proceduri ca urmare a măsurilor asumate de Guvernul României în cadrul Planului de simplificare aferent Memorandumului de înțelegere dintre Comunitatea Europeană și România, semnat la București și Bruxelles la 23 iunie 2009 (M. Of. nr. 316/13 mai 2010); OUG nr. 54/2010 privind unele măsuri privind combaterea evaziunii fiscale (M. Of. nr. 521/23 iunie 2010); OUG nr. 90/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale (M. Of. nr. 674/4 octombrie 2010), aprobată prin Legea nr. 34/2011 (M. Of. nr. 205/24 martie 2011); Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor (M. Of. nr. 714/26 octombrie 2010); OUG nr. 37/2011 pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991 și pentru modificarea altor acte normative incidente (M. Of. nr. 285/22 aprilie 2011).

tiv; b) societate în comandită simplă; c) societate pe acțiuni; d) societate în comandită pe acțiuni; și e) societate cu răspundere limitată”. În spiritul unificării dreptului privat și al apariției unui nou Cod civil conținând dispoziții generale aplicabile societăților comerciale, art. 1888 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil¹, reglementând formele societăților comerciale, menționează și cele cinci forme de societăți comerciale prevăzute de art. 2 din Legea nr. 31/1990².

Criteriul care stă la baza deosebirii între aceste forme de societate îl constituie întinderea răspunderii asociaților sau acționarilor față de terți, cu implicații și asupra răspunderii administratorului, în măsura în care este desemnat dintre aceștia. Astfel, în *societatea în nume colectiv*, obligațiile sociale sunt garantate cu patrimoniul social și cu răspunderea nelimitată și solidară a tuturor asociaților. Obligațiile *societății în comandită simplă* sunt garantate cu patrimoniul social și cu răspunderea nelimitată și solidară a asociaților comandați; în schimb, asociații comanditari răspund numai până la concurența aportului lor la capitalul social. La *societatea pe acțiuni*, obligațiile sociale sunt garantate cu patrimoniul societății, iar acționarii răspund numai în limita aportului lor. În opoziție, obligațiile *societății în comandită pe acțiuni* sunt garantate cu patrimoniul social și cu răspunderea nelimitată și solidară a asociaților comandați; asociații comanditari răspund numai până la concurența aportului lor. În cazul *societății cu răspun-*

---

¹ Republicată în M. Of. nr. 505/15 iulie 2011 în temeiul art. 218 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (M. Of. nr. 409/10 iunie 2011).

Legea nr. 287/2009 privind Codul civil a fost publicată în M. Of. nr. 511/24 iulie 2009, modificată și completată prin Legea nr. 71/2011 și rectificată în M. Of. nr. 427/17 iunie 2010 și în M. Of. nr. 489/8 iulie 2011. Potrivit art. 220 alin.1 din actul modificator, Legea nr. 287/2009 privind Codul civil intră în vigoare la data de 1 octombrie 2011.

² În afara celor cinci forme de societăți comerciale, noul Cod civil prevede ca forme de societăți și societatea simplă (fără personalitate juridică), societatea în participațiune (fără personalitate juridică), societățile cooperatiste, și într-o exprimare evazivă, „alt tip de societate anume reglementat de lege”, deși titlul art. 1888 se referă generic la „Formele societare”. Pentru o critică asupra acestei expresii utilizate de Noul Cod civil, cu argumentul că noțiunea de „tip de societate” este mult mai cuprinzătoare decât cea de „formă” a se vedea S. Angheni, *Dreptul comercial – între dualism și monism*, în *Noul Cod Civil. Comentarii*, Ed. Universul Juridic, București, 2010.

dere limitată, obligațiile societății sunt garantate cu patrimoniul social, iar asociații răspund numai până la limita aportului lor la capitalul social.

Ca regulă generală, indiferent dacă ne aflăm în prezența unei societăți de persoane (societatea în nume colectiv și în comandită simplă), a unei societăți de capital (societatea pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni) sau a unei societăți cu răspundere limitată, administratorul este cel care pune în aplicare voința societară, exprimată în hotărârile adunării generale, și reprezintă societatea în relațiile cu terții. Administratorul dobândește această prerogativă fie în baza actului constitutiv (pentru administratorul statutar), fie în baza hotărârii adunării generale, respectiv a deciziei asociatului unic (pentru administratorul desemnat ulterior constituirii societății).

În același timp, Legea nr. 31/1990 stabilește reguli de administrare specifice fiecărei forme de societate comercială. Astfel, societatea în nume colectiv este administrată de unul sau mai mulți administratori (art. 75-76), iar în privința societății în comandită simplă, administrarea este asigurată de unul sau mai mulți administratori, desemnați din rândul asociaților comandați (art. 88).

Societatea pe acțiuni beneficiază de un sistem de administrare complex, legea instituind, în cazul pluralității de administratori, două mecanisme de administrare (art. 137-155) și anume: sistemul unitar (monist), cuprinzând consiliul de administrație și directori, și sistemul dualist, alcătuit din directorat și consiliul de supraveghere. Societatea în comandită pe acțiuni este administrată de unul sau mai mulți asociați comandați. În cazul pluralității de administratori aceștia se organizează în Consilii de administrație, aplicându-se prevederile legii referitoare la sistemul monist de administrare al societății pe acțiuni (art. 187-188).

Administrarea societății cu răspundere limitată este încredințată unuia sau mai multor administratori asociați sau neasociați (art. 197).

Spre deosebire de adunarea generală „*un organ fără rezonanță în raporturile cu terții, care se manifestă în general în cercul închis al societății, în relațiile interne*”,¹ răspunderea conducerii societății

---

¹ O. Căpățână, *Societățile comerciale*, ed. a II-a, Ed. Lumina Lex, București, 1996, p. 324.

revine administratorilor, ca organe de gestiune (indiferent că este un administrator unic sau o pluralitate de administratori, organizată în formele menționate mai sus). Având gestiunea curentă a societății, administratorii realizează efectiv funcția de conducere operativă a afacerilor, atât sub raportul capacității organizatorice cât și a posibilităților de valorificare a resurselor umane și materiale ale societății comerciale.

Rolul primordial ce revine administratorilor societății comerciale, acela de a concretiza obiectul de activitate al societății și de a o reprezenta în relațiile cu terții, explică dispozițiile de excepție prevăzute de Legea societăților comerciale nr. 31/1990, cu modificările ulterioare, privind desemnarea și identificarea administratorilor, precum și multitudinea de modificări legislative survenite în ultimii ani în domeniul administrării societății comerciale.

Esențial este că întreaga problematică a administrării, răspunderii și obligațiilor organului de administrare în raporturile cu societatea, este axată pe teoria mandatului, întregită de reglementări specifice, de la caz la caz. Însă, în calitate de reprezentant al societății, administratorul își va angaja propria răspundere în cazul în care, în activitatea de administrare își depășește puterile conferite, deoarece mandatarul societar nu poate avea, mai multe drepturi și nu-și poate asuma mai multe obligații, decât societatea pe care o administrează.

Secțiunea a II-a

Cadrul juridic general privind administrarea societăților comerciale

1. Reglementări europene privind administrarea societăților comerciale

În prealabil, trebuie menționat că finalitatea reglementărilor europene este diferită, după cum ne raportăm la directive europene sau la principiile codurilor de guvernare corporativă.

Directivele europene sunt izvoare de drept european cu caracter normativ. Chiar dacă soluțiile de implementare sunt lăsate la latitu-

dinea statelor membre, finalitatea directivelor este una normativă. Astfel, directivele se adresează tuturor statelor membre și trebuie implementate în legea națională. Directiva asigură atingerea unui obiectiv, însă modul de aplicare este o problemă națională¹.

Din acest punct de vedere, codurile de guvernare corporativă conțin principii cu vocație de implementare legislativă (recomandări), însă nu au valoare normativă. De cele mai multe ori, ele constituie o bază de inspirație pentru legiuitorul intern.

Totodată, trebuie precizat că, în spațiul european, procesul de legiferare prin directive precede codificarea principiilor de guvernare corporativă (cel puțin în forma elaborată de OECD).²

În cele ce urmează, prezentăm directivele și principiile guvernării corporative cu incidență în domeniul administrării societății comerciale, precizând și modul în care acestea au fost implementate în Legea societăților comerciale.

1.1. Directive ale Uniunii Europene cu incidență în domeniul administrării societății comerciale

Prima Directivă nr. 68/151/CEE din 9 martie 1968³, cunoscută și ca directiva publicității sau a transparenței, impune conținutul actului constitutiv și publicitatea obligatorie pentru societăți, în privința unui număr minim de documente și fapte, fiind vizate, pentru domeniul ce ne interesează: numirea, încetarea și datele privind persoanele care, ca organ colectiv sau ca membrii în asemenea organe, au puterea să reprezinte societatea în relațiile cu terții sau în procedurile legale, sau iau parte în administrarea, supervizarea sau controlul societății. Publicitatea trebuie să indice clar dacă persoanele împuternicite să reprezinte societatea pot face aceste lucruri singure sau acționând împreună (art. 2).

---

¹ C. Rotaru, *Armonizarea legislației românești privind societățile comerciale cu legislația Uniunii Europene în materie*, în RDC nr. 4/1998, p. 37.

² C. Gheorghe, *Drept comercial european*, Ed. C.H. Beck, București, 2009, p 146.

³ Asupra coordonării garanțiilor care, pentru protecția intereselor membrilor și a altora, sunt cerute companiilor din statele membre în înțelesul art. 58, paragraful secund din Tratat, în scopul realizării echivalenței acestor garanții în întreaga Comunitate, modificată prin Directiva nr. 2003/58/CEE și Directiva nr. 2006/99/CEE.

Correspondența în Legea societăților comerciale nr. 31/1990 este asigurată prin dispozițiile art. 7 lit. e), pentru societățile cu răspundere limitată și art. 8 lit. g) și g¹) – modificate prin Legea nr. 441/2006 - pentru societățile pe acțiuni, ce impun ca actul constitutiv al societăților în cauză să cuprindă datele de identificare ale societăților menționate, datele de identificare ale administratorilor, puterile ce li s-au conferit și dacă urmează să le exercite împreună sau separat.

De asemenea potrivit art. 3 (5) din directivă, doar după formalitățile de publicitate, documentele și faptele pot fi opuse terților, exceptând situația în care societate cunoaște că terții le cunoșteau deja. În legea societăților comerciale, art. 50 instituind principiul general al opozabilității față de terți a actelor și faptelor juridice, este o traducere fidelă a textului din directivă („*actele și faptele pentru care nu s-a efectuat publicitatea prevăzută de lege nu pot fi opuse terților, în afară de cazul în care societatea face dovadă că aceștia le cunoșteau*”).

Deosebit de importante în privința răspunderii administratorilor, sunt prevederile Directivei referitoare la validitatea obligațiilor asumate de societăți (art. 7-9).

Astfel, art. 7 reglementează **răspunderea** în ipoteza în care societatea nu preia asupra ei (asumă) obligațiile dobândite **în perioada de constituire**. Dacă o societate în curs de constituire, înainte de a dobândi personalitate juridică, dobândește obligații pe care ulterior nu și le asumă, persoanele care au acționat în numele societății vor răspunde nelimitat și solidar, dacă nu se convine altfel. În legea societăților comerciale, răspunderea reprezentanților, care au lucrat în numele unei societăți în curs de constituire, este reglementată în mod similar de art. 53 alin. 1 „*răspund solidar și nelimitat față de terți pentru actele juridice încheiate cu aceștia, în contul societății, în afară de cazul în care societatea, ..., le-a preluat asupra sa*”.

Potrivit art. 8 din directivă, iregularitățile în numirea persoanelor care –individual sau ca organ la societății – sunt autorizate să reprezinte societatea, nu pot fi opuse terților, dacă s-au îndeplinit formalitățile de publicitate, decât dacă societatea probează că terții aveau cunoștință despre acesta. Dispoziția este preluată de art. 54 alin. 1 din Legea nr. 31/1990 (modificat prin Legea nr. 441/2006), în sensul că, după efectuarea formalităților de publicitate cu privire la numirea reprezentanților, „*societatea nu poate opune terților nicio neregu-*

laritate în numirea acestora, cu excepția cazului în care societatea face dovada că terții aveau cunoștință de această neregularitate.”

În temeiul art. 9 din Directivă, actele săvârșite de organele societății o vor angaja pe acesta, chiar dacă depășesc obiectului de activitate al societății, în afară de cazul în care asemenea acte exced competențelor acordate de lege acestor organe. Statele membre pot prevedea că, societatea nu va fi angajată juridic, acolo unde actele în cauză sunt în afara obiectului sau, în împrejurările date, terții trebuiau să cunoască depășirea acestora. Publicarea legală făcută actelor constitutive nu poate fi o probă suficientă în sine. Dispozițiile directivei au fost implementate în legea societăților comerciale prin art. 55 (modificat de Legea nr. 41/2006), reglementând și răspunderea administratorului în raporturile cu terții, pentru actele încheiate cu depășirea obiectului de activitate și a limitelor statutare ale puterilor conferite.

Directiva a III-a nr. 78/855/CEE din 9 octombrie 1978¹ propune reglementarea unitară a fuziunii în scopul informării adecvate a acționarilor în privința operațiunilor, respectării drepturilor lor, dar și în vederea protecției creditorilor.

Directiva are incidență și în domeniul răspunderii administratorilor, instituind ***obligativitatea proiectului de fuziune (art. 5) și a raportului consiliului de administrație/director (art. 9), iar în art. 20-21 răspunderea specială a administratorilor.***

În acest sens, Consiliul de administrație sau consiliul director al fiecărei societăți implicate în fuziune, trebuie să întocmească un proiect de fuziune cu un conținut minim legal stabilit, dar și un raport detaliat explicând termenii proiectului de fuziune și stabilind baza economică și legală pentru aceasta. Raportul întocmit trebuie să descrie orice dificultate de evaluare care s-ar ivi.

Raportat la răspunderea specială a administratorilor în operațiunile de fuziune, directiva stabilește ca legea națională să prevadă un set minim de reguli în privința angajării răspunderii civile, față de acționarii societăților absorbite, a membrilor consiliilor de administrație sau consiliile directoare ale acestor societăți, în cazul culpei din partea membrilor acestor organisme în realizarea raportului lor,

---

¹ Emisă în temeiul art. 54 (3) (g) din Tratat, privind fuziunea societăților comerciale pe acțiuni, amendată prin Directiva nr. 2006/99/CE și Directiva nr. 2007/63 CE.

respectiv în prepararea și implementarea fuziunii. Răspunderea specială are ca beneficiari doar pe acționarii societății absorbite, aceștia fiind și cei mai expuși unor prejudicii severe, deoarece societățile lor își încetează existența.

Directiva a VI-a nr. 82/891/CEE din 17 decembrie 1982¹ consfințește simetria între fuziune și divizare, trimitând la Directiva a III-a ce se aplică *mutatis mutandis*, în sensul că, societățile care fuzionează trebuie înțelese ca societăți care se divizează, iar proiectul de fuziune însemnând proiect de divizare. Directiva prevede obligația organului administrativ al fiecărei societăți implicate în divizare de a întocmi un proiect (art. 3) și un raport cu un conținut minim obligatoriu (art. 7). Potrivit art. 18, legea națională a statelor trebuie să prevadă norme privind răspunderea civilă a membrilor organelor de gestiune ale societăților ce se divid față de acționarii acestei societăți, răspundere derivată din conduita imputabilă acestora privind întocmirea și executarea divizării. Conform directivei, răspunderea persoanelor implicate este angajată în condițiile dreptului comun, în prezența faptei ilicite săvârșite cu vinovăție, cu excluderea unei răspunderi obiective, dincolo de orice culpă².

Reunind normele celor două directive, Legea nr. 31/1990, prevede obligația administratorilor societăților care participă la fuziune sau la divizare, de a întocmi un proiect de fuziune sau de divizare, stabilind și elementele de conținut (art. 241), și un raport scris, detaliat, în care să explice proiectul, să precizeze fundamentul juridic și economic, dar și dificultățile apărute (art. 243², modificat prin Legea nr. 441/2006). În privința răspunderii administratorilor societății absorbite sau ai societății divizate, art. 245 din Legea nr. 31/1990, cu modificări, a asimilat normele directivelor, precizând că aceștia „*răspund civil față de acționarii sau asociații acelei societăți pentru neregularitățile comise în pregătirea și realizarea fuziunii sau divizării*”.

Directiva a IV-a nr. 78/660/CEE din 25 iulie 1978³ are drept scop unificarea raportărilor contabile. Directiva stabilește și obligațiile

---

¹ Directiva privind divizarea societăților pe acțiuni, modificată prin Directiva nr. 2007/63/CE.

² C. Gheorghe, *op. cit.*, p. 107.

³ Directiva privind situațiile financiare anuale ale anumitor tipuri de societăți, întemeiată pe art. 54 (3)(g) din Tratat, cu numeroase modificări, recente fiind cele aduse prin Directiva nr. 2006/43/CE și Directiva nr. 2006/46/CE.

și răspunderea în privința întocmirii și publicării situațiilor financiare ale societăților comerciale (Secțiunea X, introdusă prin Directiva nr. 2006/46/CE).

Statele membre sunt ținute să prevadă răspunderea colectivă a membrilor organelor de gestiune (administratori, membri ai directoratului, consiliului de supraveghere, directori), pentru întocmirea situațiilor anuale, a raportului anual, în conformitate cu prevederile directivei și ale standardelor internaționale de contabilitate (Regulamentul CE nr. 1606/2002).

Competențele, funcționarea și alegerile acestor organe de gestiune sunt cele prevăzute de dreptul național. Răspunderea membrilor organelor de gestiune pentru întocmirea eronată a documentelor contabile va fi angajată în formele naționale edictate (legi, regulamente, prevederi naționale), cel puțin față de societate (art. 50b).

Potrivit Legii societăților comerciale nr. 31/1990, se angajează răspundere civilă solidară a administratorilor față de societate „*pentru existența registrelor prevăzute de lege și corecta lor ținere*” [art. 73 lit. c)], dar și o răspundere penală pentru infracțiunea de prezentare cu rea credință a unei situații financiare inexacte sau date inexacte asupra condițiilor economice ale societății (art. 271 pct. 2). Totodată poate fi incidentă și o răspundere contravențională în condițiile Legii contabilității nr. 82/1991.

1.2. Principii ale guvernării corporative OECD cu incidență în domeniul administrării societății comerciale

Principala codificare a principiilor de guvernarea corporativă aparține Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OECD)¹, lansate sub denumirea de *OECD Principles of Corporate*

---

¹ OECD (*Organisation for Economic Co-operation and Development*) a fost creată în 1961, drept continuatoarea Organizației pentru Cooperarea Economică Europeană (OEEC) creată pentru a administra ajutorul american și canadian sub planul Marshall, pentru reconstrucția Europei după cel de al doilea război mondial. Aceasta cuprinde în prezent 30 de țări, declarându-se un club deschis pentru țările „*care împart principiile economiei de piață, democrației pluripartidiste și respectul pentru drepturile omului*”.